

העוררת

דרך תקוה ע"ר 580227809

ע"י ב"כ עוה"ד עדיאל גלס

מרחי הנשיא 13, ירושלים

טל: 02-5618780 פקס: 02-5631887

- נ ג ד -

המשיב

משרד החינוך

ע"י ב"כ מלשכת היועצת המשפטית במשרד החינוך

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים

טל: 02-5603740 פקס: 02-5603840

החלטה

בפנינו ערר על החלטה שניתנה על ידי מנכ"לית המשיב (להלן: "המנכ"לית") ביום 9.8.2022 לדחות בקשה לחידוש רשיון לבית ספר לשנה"ל תשפ"ג ברחוב דייטש יעקב 3, פתח תקווה, סמל מוסד 732529.

החלטת המנכ"לית

המנכ"לית דחתה את הבקשה לחידוש רשיון למוסד החינוך מהטעמים הבאים:

- א. המוסד אינו עומד בדרישות הפדגוגיות הנדרשות ממוסד על יסודי מוכר שאינו רשמי – לא מתקיימים במוסד חלקים גדולים מהליבה המחייבת.
- ב. מספר השעות המצומצם של מבחנים המתקיימים אינו מספיק להכנת התלמידים לבחינות בגרות.
- ג. מערכת השעות של המוסד לא תואמת את הנעשה בפועל ולא מוכרת לתלמידים.
- ד. מספרי התלמידים המדווחים במנכ"ס לא תואמים את המצב בפועל.

עיקר נימוקי העוררת

בכתב הערר פרטה העוררת את ההיסטוריה של מוסד החינוך שהפעילה, תחילה כשיבה קטנה, לאחר מכן כמוסד תרבותי ייחודי ובהמשך כמוכש"ר, כשאר ישיבות חב"ד.

העוררת הפנתה לחוות הדעת הפדגוגיות שהתקבלו בעבר לפיהן מערכת הלימודים והשעות במוסד מתאימים ללימודי ליבה חלקיים בהתאם למתווה חב"ד. לאחר מכן, במהלך שנה"ל תשע"ט, הועברו תלמידי חב"ד מהמוסד למבנה אחר באור יהודה וזאת החל משנה"ל תש"פ. לטענת העוררת בהמשך לעזיבת תלמידי חב"ד התקיימו פגישות עם המפקח שהמליץ לאשר את חידוש רשיון המוסד לשנה"ל תש"פ מותנה כי כל קבוצת תלמידי חב"ד יגיעו ללמוד במקום ולא יעברו ללמוד במקום אחר. העוררת טענה כי בהמשך חזרו תלמידי חב"ד ללימודים במוסד בשנה"ל תשפ"א אך הם

עזבו לאחר החגים. המפקח מטעם המשיב סבר כי החזרת התלמידים למוסד נועדה רק לצורך קבלת הרשיון והוא דרש מהמוסד ללמד את כל מקצועות הליבה ולהתחיל ביישום ראשוני כבר בשנה"ל תשפ"א. העוררת טענה כי בפגישה עם מנהלת האגף לחינוך חרדי במשרד החינוך נטען על ידה כי לא מוכר לה מתווה חב"ד ודרשה כי העוררת תקיים לימודי ליבה מלאים למעט אנגלית בשלב ראשון ולא ניתן על ידה כל הסבר כיצד במשך 3 שנים לא נדרשה העוררת למלא אחר דרישות אלה. לקראת שנה"ל תשפ"ב יצאו חוות דעת שליליות מטעם המפקח מאחר והמוסד לא קיים מערכת לימודים התואמת תיכון מוכר שאינו רשמי, תוך התעלמות מהעובדה שהעוררת עמדה בתנאי הרשיון שהוארך במשך 3 שנים.

העוררת הודיעה כי אין מקום לדרישות המשיב המחייבות אותה ליישם תוכנית ליבה מלאה והיא הסכימה ליישום חלקי ומדורג של תוכנית לימודי הליבה מעבר למקובל במתווה חב"ד. מנהלת המחוז אפשרה להפעיל את המוסד, כאשר המפקח המליץ על הארכת הרשיון בליט ברירה לשנה"ל תשפ"ב תוך מתן התראה כי במידה והליקויים לא יתוקנו הוא ימליץ על סגירת המוסד במהלך השנה.

העוררת טענה כי מאחר והוחלט על לימודי ליבה מלאים נעשה רישום בקרב צעירים המעוניינים בלימודי ליבה ובתחילת שנה"ל תשפ"ב החלו ללמוד במוסד 24 תלמידים.

כן נטען כי בביקורים של המפקח הוא התרשם מהשינוי המשמעותי, המעשי והתפיסתי שעבר המוסד במהלך תשפ"ב אבל המשיך להקשות בדרישות שונות. היות והוא סבר כי התלמידים לא יגיעו לבגרות מלאה הוא המליץ שהעוררת תקבל רשיון כמוסד תרבותי ייחודי והודיע כי באפריל 2022 תצא חוות דעת שלילית לשנה"ל תשפ"ג.

המוסד הגיב במכתב בו הביע תסכול ופגיעה מהבעת אי אמון מצד המפקח בהצלחת המוסד. העוררת ציינה בין היתר כי בתהליך הגשת התלמידים לבגרות מלאה היא הכניסה את לימודי הליבה כנדרש ואף יותר מכך. כמו כן בכוונתה להתחיל בתהליך המאפשר לתלמידים התמחות במגמות טכנולוגיות. בנוסף העוררת עושה מאמצים לגייס מורים מקצועיים בעלי ניסיון תוך דגש על הצביון החרדי אך אין עדיין מורה מוסמך למקצועות עברית, אנגלית וחינוך גופני והמפקח התבקש לסייע בכך. העוררת טענה כי היא מאמינה שחרף הקשיים היא תצליח להגיע עם התלמידים להישגים גדולים ואף לבגרות מלאה וביקשה כי המפקח יחזור בו מהודעתו בדבר כוונתו להוציא חוות דעת שלילית בחודש אפריל 2022.

ביום 8.3.2022 הוציא המפקח חוות דעת שלילית וחוות דעת שלילית נוספת יצאה ביום 14.6.2022. בהמשך קיבלה העוררת התראה לפני דחיית בקשה להארכת הרשיון. העוררת הגיבה על ההתראה אך ביום 9.8.2022 החליטה מנכ"לית המשרד לדחות את בקשת העוררת לחידוש הרשיון.

העוררת טענה כי ההחלטה ניתנה בניגוד לדין ובטעות יסודה. התנהלות המפקח מנוגדת למדיניות משרד החינוך לקדם את לימודי הליבה אצל תלמידים חרדים. מדיניות זו מצאה ביטוי במתווה הידוע "כמתווה בעלזא" שמטרתו שילובם של התלמידים בעולם התעסוקה. העוררת קידמה באופן משמעותי את לימודי הליבה במוסד. גם אם ההתקדמות אינה בקצב המצופה, הפתרון של החזרת המוסד לפעול במסגרת תרבותי ייחודי ללא כל לימודי ליבה הוא לא פתרון ראוי. כמו כן, המפקח עורר קשיים רבים במהלך השנים שהשפיעו על היכולת של העוררת לקדם את לימודי הליבה מול מורים ותלמידים, הוא שינה תוכניות לימוד במהלך השנה, איים כי המוסד יחזור לפעול כמוסד תרבותי ייחודי, פעולות שפגעו ברצון של מורים להצטרף למוסד ושל תלמידים ללמוד לבגרות מבלי יכולת להמשיך במסלול זה במוסד.

העוררת טענה כי מבחינת לימודי הליבה היא פעלה מעבר למקובל ולנהוג בישיבות חב"ד אשר פועלות במסגרת החינוך המוכר שאינו רשמי ומכאן חומרת התנהלות המפקח כלפיה. דרישותיו נגועות בהפליה פסולה ויש לבטלן שכן אין בנמצא אבחנה מותרת בין תלמידים מזרם חב"ד שנדרשים לגשת לבחינות בגרות רק בחלק מהמקצועות לבין המוסד של העוררת.

העוררת ציינה כי לא מן הנמנע שמשרד החינוך בתגובתו לערר יתכחש לקיומו של מתווה חב"ד. במידה וכך יהיו פני הדברים תקדים העוררת ותבקש כי המשיב יפרט ביחס לכל תיכון של ישיבות חב"ד הפועל במסגרת החינוך המוכר שאינו רשמי את מערכת השעות, המקצועות לבגרות בהן נבחנים התלמידים והיקף שיעור הזכאות לבגרות בכל בית ספר ככל שקיימת.

לטענת העוררת הדרישה מצד המפקח כי התלמידים יצליחו בבגרות מהווה דרישה פסולה שאין לה תקדים והיא סותרת את מדיניות משרד החינוך. גם לימוד מקצועות ליבה בהיקף מינימלי תורם לתלמידים להשתלב בעולם התעסוקה. העוררת טענה כי פעילות המוסד במסגרת החינוך המוכר שאינו רשמי במשך מספר שנים מצדיק שרק בנסיבות חריגות תידחה בקשה להארכת רשיון.

עיקר נימוקי המשיב

המשיב פרט בכתב התגובה כי העוררת הפעילה בעבר מוסד תרבותי ייחודי ולקראת שנה"ל תשע"ח ביקשה לפעול במסגרת מוכש"ר בשל קליטת תלמידים מזרם חב"ד.

במכתב מיום 6.10.2021 התייחס המפקח, מר שלמה יעקבסון והגיב לשיח שהתנהל בנוגע לחוות דעת פדגוגית לשנה"ל תשפ"ב. במכתב זה פרט את הדרישות בהן צריכה לעמוד העוררת אם ברצונה לצאת לדרך חדשה כמוסד מוכש"ר.

ביום 12.10.2021 ניתנה לעוררת חוות דעת פדגוגית חיובית מותנת לשנה"ל תשפ"ב ובה צויין, בין היתר, כי ניתנת לעוררת לפנים משורת הדין ארכה נוספת ואחרונה לקיום לימודי ליבה. כדי שהבעלות תיערך נכונה לשנה"ל תשפ"ג המפקח הודיע שעל סמך התנהלותה הנוכחית לא יאושר לה רשיון כמוכש"ר לשנה"ל תשפ"ג.

ביום 1.3.2022 הגישה העוררת בקשה לחידוש רשיון לבית הספר. לאחר בחינת הבקשה התקבלה ביום 5.4.2022 חוות דעת פדגוגית שלילית.

ביום 25.4.2022 נשלחה לעוררת התראה כי כוונת המשיב לדחות את הבקשה מחמת חוות דעת בריאותית שלילית ומחמת חוות דעת פדגוגית שלילית. ניתנה לעוררת הזדמנות להעלות טענותיה וביום 2.5.2022 הגיבה העוררת למכתב השימוע.

ביום 27.6.2022 יצאה חוות דעת שלילית של הממונה הגב' רות אלמליח בעקבות ביקור במוסד העוררת של המפקח מיום 8.3.2022.

ביום 9.8.2022 דחתה מנכ"לית המשיב את בקשת העוררת לחידוש הרשיון מהסיבות שפורטו בפתח החלטה זו.

ביום 18.9.2022 ביקר אגף אכיפה במוסד ומצא קיומה של פעילות ללא רשיון ובניגוד לדרישות הפיקוח הפדגוגי.

המשיב טען כי הפעלת המוסד ללא רשיון לא יכול לבסס עילה להמשך פעילותו וכבר מטעם זה דין הערר להידחות על הסף.

לגופו של עניין נטען כי מדובר במוסד שאינו עומד בדרישות פדגוגיות ממוסד מוכש"ר. הוא אינו עומד בתוכנית היסוד המפורטת בחוזר מנכ"ל 30-1.3 תכנית היסוד (ליבה) לחינוך העל יסודי המחייבת גם מוסדות מוכש"ר על יסודיים. העוררת אף הצהירה והתחייבה למלא אחר הוראות החוק והנהלים במסגרת טופס ההצהרה וההתחייבות שצירפה לבקשה. בהתייחס למתווה חב"ד שאוזכר בכתב הערר נטען כי המשיב אינו מכיר במתווה זה. לעוררת ניתנו 2 חוות דעת פדגוגיות שליליות לשנה"ל תשפ"ג ומאחר שלא הצליחה לשכנע כי היא עומדת בדרישות הפדגוגיות, בדין נדחתה הבקשה. המשיב אף טען כי לאור ממצאי המפקח המצוינים בחוות הדעת הפדגוגית לשנה"ל תשפ"ג, העוררת הפרה את חובת הדיווח על שינוי במספר התלמידים בפועל ביחס לרשימת התלמידים הרשומים במשיב. דחיית הבקשה לרשיון התבססה על מידע משמעותי ורציני של המפקח בדבר אי עמידת העוררת בדרישות הפדגוגיות הנדרשות כמפורט בחוות הדעת הפדגוגית לשנה"ל תשפ"ג ומאחר ולא הובטחו התנאים המוקדמים הפדגוגיים לפתיחת שנת הלימודים נדחתה הבקשה לחידוש הרשיון.

דיון והכרעה

ביום 29.11.2022 התקיים דיון בפני הוועדה בנוכחות נציגי העוררת ונציגי המשיב. במהלך הדיון נחקר המפקח מטעם המשיב על תצהירו ונשמעו טענות הצדדים.

לאחר שהוועדה שמעה את טענות הצדדים וחזרה ועיינה בכתבי הטענות ובכל המסמכים שהוגשו, החליטה הוועדה לדחות את הערר ולהלך נימוקי החלטתה.

בהתאם להוראות חוק הפיקוח על בתי הספר, התשכ"ט-1969 (להלן: "חוק הפיקוח"), המבקש להקים ולנהל מוסד חינוך חייב על פי חוק לקבל רשיון ממוסד החינוך להפעלת בית הספר. כך נקבע בסעיף 3 לחוק הפיקוח:

לא יפתח אדם בית ספר ולא יקיימו אלא אם יש בידו רשיון לפי חוק זה
ובהתאם לתנאיו ולא יפרסם אדם פתיחת בית ספר אם אין עליו רשיון
כאמור (להלן-רשיון).

גוף שמבקש רשיון לפתוח ולקיים מוסד חינוך נדרש לפנות בבקשה למנכ"ל משרד החינוך ולצרף לבקשתו את הפרטים הנדרשים על פי חוק. הבקשה נבחנת על ידי אגף לחינוך מוכר שאינו רשמי במשרד החינוך בהתאם להוראות חוק הפיקוח, לתקנות פיקוח על בתי ספר (בקשה לרשיון) התש"ל – 1970, לכללי פיקוח על בתי ספר (מבחנים למתן רשיונות), התשל"א-1971 ולנוהלי משרד החינוך. בין היתר יש צורך לקבל אישור של משרד הבריאות, לקיים רמה נאותה של תכנית לימודים, הכשרת סגל, מבני גישה, לעמוד בתנאי בטיחות הנדרשים ולהראות בסיס כספי לקיומו של מוסד החינוך (ר' בין היתר סעיפים 4-6 לחוק הפיקוח).

סעיף 9(א) לחוק הפיקוח, קובע כדלהלן:

(א) לא יתן המנהל הכללי רשיון אלא אם הוא סבור כי תובטח רמה נאותה בהתאם לתקן ולנהוג בסוג בית-הספר שהבקשה מתייחסת אליו בעניינים המפורטים להלן:

- (1) תכנית הלימודים, מערכת השיעורים ומשך הלימודים;
 - (2) הכשרתם וכשרם המקצועי של סגל עובדי החינוך;
 - (3) מבני בית-הספר והגישה אליהם, החצר, מספר הכיתות וחדרי-הלימוד, הספח והשירות;
 - (4) תנאי הבטיחות בבית-הספר;
 - (5) הריהוט והציוד של בית-הספר;
 - (6) הבסיס הכספי לקיום בית-הספר.
- (ב) במתן החלטתו בדבר העניינים המפורטים בסעיף קטן (א), יתחשב המנהל הכללי בסוג בית הספר ובגילם וצרכיהם של התלמידים – הכל בהתאם לכללים שהתקין שר החינוך והתרבות בהתייעצות עם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת.

מטרתו של הליך הרישוי הוא:

לוודא כי המוסד החינוכי עומד בסטנדרטים ראויים בהיבטים של בטיחות, בריאות, פדגוגיה ובהיבטים נוספים, שמטרתם להבטיח את טובת התלמידים.

ר' בר"ם 5776/13 **עמותת מקום להיות – בית הספר מעיין נ' מנכ"ל משרד החינוך**, (נבו, 26.8.2013) בפסקה 16; ר' גם בר"ם 9954/16 **משרד החינוך נ' בית ספר יפיע לחינוך ורווחה בע"מ** (נבו, 3.1.2017).

תקנות חינוך ממלכתי (מוסדות מוכרים), תשי"ד-1953 (להלן: "**התקנות**") מפרטות מהם תנאי הסף להכרה של מוסד חינוך כמוסד מוכר. בין היתר נדרש המוסד לקיים את תכנית היסוד ואת הלימודים הנוספים על תכנית היסוד אושרו על ידי השר. בנוסף נקבע כי משך השיעורים נדרש להיות בהתאם לנהוג במוסדות הרשמיים (ר' תקנה 2 לתקנות). תקנה 2(ג) לתקנות קובעת כי תכנית היסוד במוסד מוכר תהווה 75% מכלל שעות הלימודים במוסד חינוך רשמי, אולם השר רשאי לאשר אחוזים שונים מאלה ובלבד שתלמידי המוסד יגיעו לפי מבחנים ומבדקים לרמת ההישגים הנהוגה במוסד חינוך רשמי.

בענייננו, מדובר במוסד שפעל בשנים קודמות, תחילה כמוסד תרבותי ייחודי ולאחר מכן כמוסד מוכש"ר בעקבות קליטת תלמידים מזרם חב"ד. כפי שנלמד מדו"חות הפיקוח וסיכומי הביקורים שנערכו על ידי המפקח עולה כי לאורך השנים המשיב בחן בצורה מעמיקה ועניינית את אופן פעילות המוסד ואת עמידתו בתנאים לקבלת רשיון כמוסד לימודים מוכש"ר.

בבחינת דו"חות הפיקוח שניתנו לאורך השנים עולה כי אכן העוררת אינה עומדת עוד בתנאים ובנהלים להפעלת מוסד לימודי מוכש"ר ואין מקום להתערבות בהחלטה נשוא הערר.

בדו"ח הערכה פדגוגית בעקבות ביקור במוסד (דו"ח המפקח מר שלמה יעקבסון מיום 4.7.2017), צויין כי במקום פועל מוסד תרבותי ייחודי ברשיון – ישיבת כנסת התורה סמל 441154. בשנת תשע"ז קלטו בישיבה תלמידים מזרם חב"ד ועקב כך הישיבה ביקשה לפעול במסגרת מוכש"ר ככל ישיבות חב"ד ולא כמוסד תרבותי ייחודי. כן צויין בדו"ח כי פרופיל התלמידים מתאים לתלמידים הנזקקים למסגרת שאינה ישיבתית קלאסית. בהתאם לכך הבקשה לפתוח את המוסד כמוסד חדש. המפקח ציין כי ההנהלה מתחייבת להתאים את מערכת הלימודים והשעות ללימודי ליבה כולל מגמה טכנולוגית ואף לגשת לבחינות בגרות בחלק מהמקצועות. לאור זאת המליץ המפקח לאשר את הסמל ולתת רשיון עד לסוף שנה"ל תשע"ח.

דו"ח הערכה פדגוגית נוסף נערך בעקבות ביקור במוסד בתאריך 26.6.2019. בדו"ח זה שנחתם על ידי המפקח בתאריך 27.6.2019 צויין כי הישיבה פועלת זו השנה השנייה, כי פרופיל התלמידים משפחות לאו דווקא חב"דיות, מתאים לתלמידים הנזקקים למסגרת שאינה ישיבתית קלאסית, עם טיפול פרטני בכל תלמיד. כן צויין כי הוקמה מעבדת מחשבים בעזרת "קרן קירש" ומתקיימים במקום שיעורים מתוקשבים. מערכת הלימודים ושעות מתאימה ללימודי ליבה חלקיים בהתאם למתווה חב"ד. צויין בהדגשה על ידי המפקח כי **"ביצוע תוכנית הלימודים המקובלת המיועדת לישיבות חב"ד מתקדמת, אך יש צורך בשיפור, לכן, ביצוע הלימודים בהתאם לנדרש ייבדק שוב בחודשים כסלו-טבת תש"פ וייכתב דו"ח נוסף בהתאם לממצאים"**. המפקח המליץ על הארכת הרשיון עד לסוף שנה"ל תש"פ.

דו"ח הערכה פדגוגית נוסף נערך על ידי המפקח ביום 16.7.2020. גם דו"ח זה היה חיובי. לצד החזרה על הפירוט שנכתב בדו"ח הקודם, התווספה הערכה הבאה:

"מעמדה ומקומה של הישיבה במיקום הנוכחי אינו ודאי לנוכח אי הסכמות במספר סוגיות בין הבעלות לבין ראש הישיבה ולכן ממליץ להאריך את הרשיון עד סוף שנה"ל תשפ"א מותנה ב:

א. בדיקה כי אכן כל קבוצת תלמידי חב"ד הגיעו ללמוד במקום ולא עברו ללמוד במקום אחר.

ב. הבדיקה תתקיים לא יאוחר מתאריך 5.9.2020."

המפקח המליץ לאשר מתן רשיון עד לסוף שנה"ל תשפ"א מותנה בקיום התנאים דלעיל.

בדו"ח הערכה פדגוגי שנערך ביום 15.7.2020 צויין, בין היתר כי סכסוך בין הנהלת הישיבה לבעלות הוביל לעזיבת תלמידי הישיבה והצוות ובמקומם נכנסה קבוצת תלמידים חדשה, שלא היו חלק מאותם תלמידי חב"ד. הוחלף המנהל ללא ידיעת הפיקוח. סוגיית הסכסוך הייתה כבר ברקע פתיחת שנה"ל תשפ"א ולכן הייתה מותנית בכך שכל קבוצת תלמידי חב"ד יגיעו ללמוד במקום ולא יעברו ללמוד במקום אחר. תנאי זה לא התקיים והתחלפו רוב התלמידים. לפנים משורת הדין המליץ המפקח לאפשר המשך קיום המוסד בשנה זו כדי לא לפגוע בתלמידים שנשארו תוך קיום שיח בדרישה להקפדה של תוכנית לימודים למוסד מוכר שאינו רשמי.

בפועל, לתלמידים שנשארו במקום מתקיימת מערכת לימודים התואמת ל"מוסד תרבותי ייחודי" ובמסגרת שיח מתמשך הוסבר לבעלות מספר פעמים כי המוסד פועל בניגוד לעמדת הפיקוח. תוכנית הלימודים כוללת אומנם "נגיעות קלות בלימודי ליבה" אך אינה מתאימה לנדרש ממוסד מסוג זה. בנוסף התקבלה תלונה של ממוני ביקור סדיר ברשות

המקומית בדבר אי סדרים ברישום התלמידים במוסד. ביקור פתע העלה כי במקום כ-60 תלמידים בלבד לעומת 113 התלמידים הרשומים. לא התקבלו הסברים המניחים את הדעת לקיומו של פער מספרי זה.

לאור האמור, עמדת המפקח הייתה כי לא ניתן לאשר את מערכת הלימודים המוצעת כמוסד מוכש"ר; לא ניתן לקבל את המצב הנוכחי בו דיווח המוסד על התלמידים המקובצים אינו תואם את מספר התלמידים בזמן הביקור כהצעה לפתרון וכדי לאפשר לתלמידים הלומדים במקום בפועל המשך לימודים במסגרת מתאימה. המפקח ציין כי הוא מציע תנאים שיאפשרו מבחינה פדגוגית המשך הפעלת מוסד זה כמוסד תרבותי ייחודי.

במסגרת דו"ח זה הובהר כי המלצה פדגוגית חיובית למתן רשיון לשנה"ל תשפ"ב תישקל להינתן למוסד זה במצבו הנוכחי אך ורק אם יוסדר במעמד מוסד תרבותי ייחודי בהתאם לעמידה בכללי מוסדות מסוג זה ובדיווח מספר תלמידים מדויק. בשלב זה ההמלצה למתן הרשיון היא שלילית.

בסיכום ביקור פיקוח נוסף מיום 11.2.2021 מפורטת חוות דעת והמלצות בנוגע להמשך פעילותו של מוסד הלימודים של העוררת. צויין, בין היתר כי ישיבת חב"ד שפעלה במקום פרשה ועברה למוסד אחר. תחת סמל המוסד ממשיכות לפעול 2 קבוצות תלמידים: קבוצה אחת תחת המותג "עוז והדר" בראשות הרב רועי והב והשנייה תחת המותג "חמדת התורה" בראשות הרב אריאל יצחק. בשתי המסגרות יש מעל 100 תלמידים, בעיקר בכיתות י"ב' ובהן מתקיימים לימודי קודש בלבד ללא לימודי ליבה, אם כי לרב והב יש נכונות ללמד מעט תחומי השכלה היכולים להשתלב בתוך הקודש, למשל סוגיות מתמטיות בש"ס. לשאלת הפיקוח הוא השיב כי לימודי אנגלית לא יתקיימו בכל מקרה. הפיקוח הבהיר כי כדי לאשר סמל מוסד מוכש"ר יש לקיים לימודי ליבה על פי תוכניות הלימודים של המשיב ובאם לא יתקיימו לימודי ליבה, ההמלצה היא להקים מחדש את סמל המוסד של ישיבת דרך תקווה כמוסד תרבותי ייחודי או לשנות את הסמל של ישיבת חב"ד לסמל תרבותי ייחודי.

בסיכום נקבע כי "כדי להמשיך את אישור המסגרת כמוסד תיכון מוכש"ר המוסד יצטרך להגיש לפיקוח עד ראש חודש ניסן מסמך שיכלול תכנית לימודים המכילה את כל תכני הלימוד ב'ליבה המחייבת', כמו כן מצבת המורים המוכשרים ללמד מקצועות אלו ולהציב מנהל מקצועי ומוכשר לניהול מוסד/ישיבה תיכונית. כתנאי להמלצת הפיקוח לאישור המוסד כתיכון מוכש"ר צוות הפיקוח יבדוק יישום ראשוני של מסמך התוכנית כבר בשנת תשפ"א, והכנת תשתית אירגונית ולימודית על בסיס המסמך לשנת תשפ"ב. במידה והתוכנית לא תבוצע ולא תתקדם על פי האמור נמליץ על הפיכת המוסד ל"תרבותי ייחודי" אם במסגרת הסמל הנוכחי או באמצעות "הפשרת הרשיון של דרך תקווה למוסד תרבותי ייחודי".

בדוח הערכה פדגוגית מיום 7.10.2021 המליץ המפקח לאשר מתן רשיון עד לסוף שנה"ל תשפ"ב וזאת לבקשת הבעלות ובהחלטת מנהלת המחוז שהיא לפני משורת הדין, במתן ארכה נוספת אחרונה לקיום לימודי ליבה. ההתניות למתן חוות הדעת הזו היו קיום תוכנית לימודים הכוללת לימודי ליבה מלאים עד לתאריך 7.12.2021. אישורה תלוי בבדיקה של המפקח ובהתאם לכך תיכתב חו"ד עדכנית עד התאריך הנ"ל.

צוין כי ניתנת ארכה אחרונה לפני משורת הדין לתיקון תוכנית הלימודים ולהפעלתה בהתאם לדרישות הפדגוגיות. אך הובהר חד משמעית כי גם לשנה"ל הנוכחית הרשיון מותנה ועומד בקיום לאתגר של תוכנית לימודים הנדרשת ממוסד מוכש"ר. ללא קיום תנאי זה עלול להישלל הרשיון עוד במהלך השנה.

עוד צויין כי על סמך ההתנהלות הנוכחית לא יאושר רשיון המוסד לשנה"ל תשפ"ג כמוכש"ר, וככל שהבעלות תרצה להפעיל את המוסד עליה להגיש בקשה לרישוי למוסד תרבותי ייחודי. כדי לשנות החלטה זו על הבעלות לקיים עם המשיב ישיבה בחודש אפריל 2021 כדי לקבל את אישורו.

בסיכום שנערך ביום 15.12.2021 מופיע סיכום של שתי פגישות עבודה. בפגישה מיום 26.10.2021 סוכם כי הרב גלבוץ יזמין את המפקח למפגש צוות לפני חנוכה כדי לעמוד על התקדמות תוכנית העבודה. הבדיקות יאשרו האם המוסד מתקדם לקראת תוכנית בגרות מלאה. בהתאם להתרשמותו יחליט המפקח האם להמליץ על הפסקת הרשיון מיידית או לשנת תשפ"ג. הרב גלבוץ אישר את הדברים ובהתאם לכך ניתנה חוות דעת חיובית.

בסיכום הפגישה השניה שנערכה ביום 21.11.2021 צוין, בין היתר, כך: **"למרות שבתחילת תשפ"ג הנהלת המוסד והבעלות נקטו במספר פעולות למיצובו של המוסד כמוכש"ר, אך על פי תמונת המצב העולה מתוך סיכומי הפגישות, המוסד ותלמידיו לא יגיעו לבגרות מלאה. לכן עומדת בעינה המלצתנו בעבר לפתוח רשיון כמוסד תרבותי ייחודי, ובכל אופן במהלך חודש אפריל 2022 תצא חוות דעת שלילית לשנה"ל תשפ"ג"**.

בדו"ח הערכה פדגוגי מיום 8.3.2022 צוינו הדברים הבאים:

- א. חו"ד זו ניתנת לאחר שכבר ניתנה בעבר חו"ד שלילית (בחודש אוקטובר 2021 מפורט שם כל הסיבות והנימוקים לשלילה) לפני משורת הדין השתנתה חוות הדעת ל"חיובית מותנית" (בעיקר בגלל סיבה טכנית של מורים שלא פוטרו לפני 31.5) והיות ולא התקיימו ההתניות שפורטו חוזרת חו"ד שלילית כעת.
- ב. בהמשך לסעיף הקודם, המוסד אינו עומד בדרישות מבתי"ס ע"ס מוכש"ר מפני **שבפועל לא מתקיימים חלקים גדולים מהליבה, המחייבת בתיכון מוכש"ר**, כמו כן לא נמצאה הלימה בין מערכת השעות שהוצגה בפני לבין קיום הלימודים בפועל.
- ג. מציע למוסד לשקול לבקש רשיון כמוסד תרבותי ייחודי (שינוי סטטוס הסמל הנוכחי).
(אציין כי בעבר פעל המוסד במקום זה בשם "ישיבת כנסת התורה" בבעלות זו – דרך תקווה בסמל מוסד 441154).
ממליץ לא לאשר מתן רשיון למוסד לשנה"ל תשפ"ג.
(אך כאמור – מבחינה פדגוגית אציע לשקול בחיוב קיומו של המוסד במעמד "תרבותי ייחודי").
(הדגשה לעיל במקור)

הינה כי כן, אין בסיס לטענת העוררת כי התנהלות המפקח מנוגדת לחלוטין למדיניות המשיב לקדם לימודי ליבה לתלמידי חרדים. אין בסיס לטענה כי היות ובעבר אושר למוסד רשיון כמוסד מוכש"ר, לא השתנו הנסיבות ומשכך יש להמשיך ולאשר רשיון זה. הדו"חות שהוגשו מלמדים על בחינה מעמיקה ועניינית, במשך זמן רב של התנהלות המוסד. המפקח והנהלת המחוז איפשרו לעוררת במשך תקופה ארוכה לפעול ולקיים מסגרת לימודי ליבה, אולם העוררת לא הצליחה לעמוד בכך ולמלא אחר דרישות המשיב לצורך קבלת רשיון מוכש"ר. הובהר במשך תקופה ארוכה מאוד כי ניתנת שהות למלא אחר הדרישות הפדגוגיות, אך העוררת לא עמדה בכך.

העוררת לא ביססה טענת אפליה. מפקח המשיב, מר שלמה יעקובסון תאר במהלך הדיון בפני הוועדה ובמענה לשאלות שהפנה אליו ב"כ העוררת בחקירה נגדית כי כיום יש כ-11-10 מוסדות שמצויים בתהליך של כניסה מלאה לליבה או הוצאה שלהם (עמ' 6 לפרוטוקול הדיון). לשאלה האם מוסדות לימוד אחרים יקבלו רשיונות לתשפ"ד מבלי לעמוד בתוכנית ליבה מלאה השיב מר יעקובסון כי המוסדות בתהליך לקראת הסדרה מוחלטת סופית של כלל המוסדות (עמ' 10 לפרוטוקול הדיון).

כמו כן, הגם שלימודי המקצועות אנגלית ומתמטיקה לא היו חלק מתוכנית הלימודים, העוררת פעלה לכיוון של בגרות טכנולוגית (עמ' 6 לפרוטוקול הדיון), לכן העוררת אינה יכולה להסתמך על הרשיון שניתן לה בעבר. מר יעקובסון הבהיר בדיון כי הסיבה היחידה שלא יצאה המלצה לשלילת הרשיון או לאי חידושו בשנת הלימודים תשפ"ב הייתה המועד בו ניתן חוות הדעת, בחודש מאי, שלא אפשר לפטר מורים וגם אז מנהלת המחוז התנתה את המשך הרשיון בקיום לימודי ליבה מלאים (עמ' 9 לפרוטוקול הדיון).

הוועדה התרשמה כי הבחינה הפדגוגית בוצעה באופן ענייני תוך מתן אפשרות לעוררת לעמוד בדרישות הפדגוגיות של המשיב לקבלת רשיון למוסד לימודים מוכש"ר, ונראה כי אין היתכנות להתקיימות הדרישות הפדגוגיות במשך זמן רב.

הוועדה תציין כי הובהר בפניה כי ההחלטה נשוא הערר ניתנה לא רק כתוצאה מעזיבת תלמידי חב"ד את המוסד כפי שנטען. המפקח התייחס לצוות ההוראה, להנהלה של המוסד ולתוכניות הלימוד (ר' בסיכומי הפגישות ובחוות הדעת הפדגוגיות שפורטו לעיל). כן ר' בעמ' 36 לפרוטוקול הדיון :

"...נוצר כאן איזה שהוא נרטיב שהוא לגמרי לא תואם את המציאות. נרטיב ראשון, שעורך הדיון הנכבד ביקש להציג אותו, כאילו היה כאן כניסה, התנתי את הכניסה של ילדי חב"ד נכנסו, יצאו, בזה תליתי את הדברים. הדברים ממש אינם כך. באותה תקופה, כאשר היה סיפור של כניסה ויציאה של תלמידי חב"ד, הנושא של תלמידי חב"ד זה לא היה תלמידי חב"ד, זה היה צוות הנהלה ומוסד. צוות ההנהלה והמוסד, עם סכסוך שהיה להם עם הבעלות, פרשו ויצאו מהמקום. לאחר מכן חזרו. ההתייחסות שלי לא הייתה בכלל אם זה תלמידי חב"ד או לא, אלא לעצם קיומו של המוסד. זה דבר ראשון. דבר שני, באותה עת, כאשר מבחינתי יש מוסד, יש מנהל. היה מנהל מוסד שקראו לו הרב סגל, הוא יחד עם כל הצוות, קם ויצא. בדרך לא דרך. אינני יודע איך פתאום מי שהיה מנהל הבעלות, הרב גלבוע, הפך להיות מנהל המוסד. וזה דבר שציננתי לו כמה פעמים שהדבר הזה לא תקין ולא חוקי. איך זה קרה אינני יודע. אני כמפקח שאמון על הנושא של מינוי מנהלים או לפחות יש לי איזה שהוא שית, הדבר הזה לא היה ולא התקיים".

ההחלטה של המנכ"לית בעניינה של העוררת מבוססת על ליבת הסוגייה הפדגוגית ואין כל מקום שהוועדה תתערב בהחלטה זו בנסיבות העניין. כפי שטענה ב"כ המשיב בעמ' 48 לפרוטוקול הדיון, והדברים מקובלים על הוועדה :

"...יש חוק שמסדיר מהם לימודי הליבה הנדרשים. משרד החינוך הוא מפקח על מוסדות לימוד ברשיון, זה לב בעצם סמכות הפיקוח של משרד החינוך שקשור למתן הרשיון, לב הפיקוח שלו, עם כל הכבוד, זה לא בטיחות וזה לא תברואה, זה זה, זה הפדגוגיה. משרד החינוך קובע וקודם כל קובע תוכניות לימודים, מפרסם אותן. מוסדות חינוך צריכים לעמוד בתוכניות לימודים, בתוכניות הלימודים המאושרות ובמקרה הזה, ככל שזה לא היה המצב, אנחנו יודעים שבפועל, באמת היו מקרים שבהם כן אישרו מוסדות חינוך שלא היה צריך לאשר אותם ואנחנו יודעים ואנחנו

אומרים את זה. ככל שזה היה, זאת הייתה טעות ואנחנו אומרים את זה בפה מלא.
ככל שזה היה, זאת הייתה טעות.

...

מתן הרשיונות למוסדות שלא לימדו ליבה ורשיון למוכר שאינו רשמי, זאת הייתה טעות".

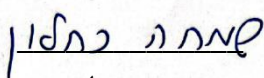
הוועדה בחנה את טענת ההסתמכות שהעלתה העוררת ואין אלא לדחותה. במשך מספר שנים התקיים עם העוררת שיח מקצועי ומסיכומי הפגישות עולה כי היה מוסכם עליה שאי עמידה בדרישות הפדגוגיות של המשיב ולימודי ליבה, לא יתאפשר המשך מתן הרשיון. בכל מקרה המפקח התנה שוב ושוב את מתן הרשיון בקיום לימודי ליבה מלאים ולא נזנחה דרישה זו. מעבר לכך, המשיב לא שלל תקציבים בדיעבד, היה בקשר עם המוסד לאורך כל התקופה והבהיר כי כיום הוא פועל ליישור קו בקשר עם מוסדות דומים (ר' טיעוני ב"כ המשיב בעמ' 49 לפרוטוקול הדיון).

לנוכח האמור החלטנו לדחות את הערר. לא מצאנו טעמים לקבוע כי יש מקום להתערב בהחלטת המנכ"לית, לא נמצא כי נפלה בה פגם ולכן אין מקום להתערבות בה.

סוף דבר, הערר נדחה.

זכות ערעור לפי סעיף 14א לחוק הפיקוח לבית המשפט לעניינים מינהליים בהתאם לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין) התשס"א-2000.

ניתן ביום א' בחשון תשפ"ד, 16 באוקטובר 2023.

שמחה כחלון
חברת ועדה

מיטל קורקוס, עו"ד
יו"ר הועדה

אפרת קפלן, עו"ד
חברת ועדה